

Epinfo

Bacillus cereus által okozott
járvány, Kondoros,
2014. november 5-6. 89

Fertőző
betegségek
adatai 92

Epidemiológiai Információs Hetilap

HAZAI INFORMÁCIÓ

BACILLUS CEREUS ÁLTAL OKOZOTT JÁRVÁNY, KONDOROS, 2014. NOVEMBER 5-6.

Kondoroson (Békés megye) 2014. november 5. és 6. között 170 fő megbetegedésével járó, **Bacillus cereus** kórokozóval szennyezett élelmiszer közvetítette enterális területi járvány fordult elő.

A Békéscsabai Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézete ügyeletes járványügyi felügyelője **november 5-én 18.40-kor** értesült a megyei tisztifőorvos közvetítésével a gyulai kórház ügyeletesétől arról, hogy a Kondorosi Óvodából számos gyermek került felvételre a kórházba enterális tünetekkel. Ezzel egy időben az óvodát ellátó étterem is hasonló bejelentést tett.

A járványügyi kivizsgálás során az alábbiakat állapították meg:

Az exponáltak száma 500 fő volt, összesen **170 beteget** (165 gyermeket, 5 felnőttet) sikerült felderíteni és kikérdezni. Közülük 15 fő szorult kórházi ellátásra. A vezető tünet a hányás, hányinger (62%) volt, néhányan jeleztek hasmenést (18%) és hasi fájdalmat (5%). Láz nem jelentkezett senkinél. A klinikai képet a hirtelen kezdet és a gyors lefolyás (maximum 1 nap jellemezte. Az első megbetegedések november 5-én 15.00-kor jelentkeztek. A lappangási idő 1 és 19 óra között változott, átlagos érték 4,5 óra volt.

A kohorsz vizsgálat eredményét megerősítették egy nyugdíjas férfi megbetegedésének körülményei is. A férfi november 5-én nem ebédelt az idősek klubjában, november 6-án 10 órakor a hűtőbe eltett maradék grízes tésztát - a figyelmeztetés ellenére - elfogyasztotta. Két óra múlva a járványhoz tartozó betegekéhez hasonló tünetei jelentkeztek.

18 széklet- és két hányadékminta bakteriológiai valamint kilenc minta közül hat virológiai vizsgálata negatív eredménnyel zárult, három mintában rotavírus jelenléte igazolódott. Valószínűleg a háttérben egy vírus okozta megbetegedések halmozódása is zajlott, mely hasonló tüneteket okozott.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBiH) laboratóriuma a főzőkonyhán $4,4 \times 10^6$ cfu/g, az óvodai tálalókonyhán vett grízes tészta ételmintáiból $2,8 \times 10^5$ cfu/g csíraszámú, NHE és HBL toxintermelő **B.cereus** törzset tenyésztett ki. A főzőkonyhán mintázott étkezési búzadara vizsgálata szintén **B.cereus-t** azonosított.

Valamennyi érintett intézményben fertőtlenítő takarítást végeztek. A Polgármesteri Hivatal tájékoztatót adott ki a lakosság részére további megbetegedések megakadályozása érdekében. A tíz főzőkonyhai és hat tálaló konyhai dolgozó (összesen 16 fő) hatósági bakteriológiai szűrővizsgálata negatív eredménnyel zárult.

Összefoglalva

A klinikai kép, az ételminta mikrobiológiai eredménye és az analitikus epidemiológiai eredmények alapján az ételmérgezés valószínűsíthető oka a toxint termelő **Bacillus cereus** baktériummal szennyezett grízes tészta elfogyasztása volt. Ezt támasztja alá a rövid lappangási idő is.

Készítette:

- Andó Tímea népegészségügyi felügyelő
Békéscsabai Járási Hivatal Népegészségügyi Intézete,
- Klimentné Keszthelyi Magdolna népegészségügyi felügyelő, epidemiológus MSc
- Békés Megyei KH Népegészségügyi Szakig. Szerve,
- Dr. Fehér Ágnes szakorvos, Országos Epidemiológiai Központ

HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2015. február 23. és március 1.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** közül a bejelentett **salmonellosis** megbetegedések száma az előző hetihez képest kismértékben csökkent, az előző év azonos hetéhez képest a harmadával volt kevesebb. A **campylobacteriosisok** száma az előző hetihez viszonyítva ötödével emelkedett, ugyanakkor nem érte el az előző év azonos hetében regisztráltak számát.

Tíz **patogén E.coli által okozott enteritis** került a nyilvántartásba. Ebből hat előző évi megbetegedés, melyek kórokozója a 2014. év végi adattisztítás során került pontosításra; közülük öt enteropatogén E.coli (EPEC) volt. A héten diagnosztizált esetek közül egy bizonyult EPEC-nek.

A héten negyedével több **rotavírus-gastroenteritist** regisztráltak. A heti és az év eleje óta nyilvántartásba vett esetszám közel a fele volt az előző év megfelelő értékének: kedvezőbb volt a járványügyi helyzet, mint az elmúlt év azonos időszakában. A legtöbb megbetegedést Budapesten (28) és Jász-Nagykun-Szolnok (22) megyében észlelték.

A 9. héten **öt új közösségi gastroenteritis járványt** jelentettek. Három esemény kórházban alakult ki (calicivírus – 2, rotavírus – 1). Két járvány tömeges méretet öltött.

Terület megnevezése (megye)	Közösség	Járvány kezdete	Expo-náltak	Betegek	Kórházi ápoltak	Etiológia
			száma			
Budapest	kórház	02.02.	401	74	.	calicivírus
Veszprém	kórház	02.17.	74	4	.	calicivírus
Tolna	kórház	02.17.	98	12	.	rotavírus
Pest	rendezvény	02.21.	265	88	4	folyamatban
Jász-Nagykun-Szolnok	bölcsőde	02.23.	11	4	0	folyamatban

Egy **budapesti** kórházban február 2 - 22. között **74 fő** betegedett meg – a kórházi személyzet jelentős érintettségével. A fertőzés veszélyének 401 fő volt kitéve. Jellemző tünetek: hányás, hasmenés, láz. A klinikai kép nem volt súlyos. Három beteg székletmintájában **calicivírus** jelenlétét igazolta a virológiai laboratórium.

Pest megyében, egy február 21-én megtartott munkahelyi rendezvény alkalmával, az ételek fogyasztását követően a résztvevők körében enterális járvány alakult ki. Az expozíciónak 265 fő volt kitéve, akik az ország minden tájáról érkeztek a rendezvényre. **84 fő** panaszolt enterális tüneteket: hányingert, hasgörcsöket, hasmenést, melyek az ebéd elfogyasztását 6-8 órával követően jelentkeztek és általában 24-48 órán belül elmúltak. Kórházi ápolásra négy fő esetében volt szükség. A mikrobiológiai laboratóriumba küldött négy székletminta közül három vizsgálata toxintermelő baktérium irányában még folyamatban van. A **statisztikai elemzés az előző napon készített**, ismeretlen hőmérsékleten tárolt és másnap felszolgált **marhapörkölt közvetítő szerepét igazolta.**

Az előző heti 32-ről 45-re nőtt a bejelentett **heveny fertőző májgyulladások** száma. **HAV** okozta a tüneteket 35 betegnél, akik háromnegyedét Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből jelentették. Három **HEV** és egy **HCV** okozta megbetegedést igazolt a virológiai laboratórium. Hat betegnél a kórokozó még nem ismert.

A **légtúti fertőző betegségek** járványügyi helyzete az évszaknak megfelelően alakult. Kevesebb **scarlatina** megbetegedést regisztráltak, mint az előző héten, a heti esetszám a 2009-2013. évek azonos hetére számított középértéknek mindössze a kétharmadát érte el. A **varicella** megbetegedések száma az előző hetinek a másfélszeresére emelkedett. Védőoltással megelőzhető megbetegedés gyanúját nem jelentették.

A héten az **idegrendszeri fertőző betegségek** csoportjában **15 gennyos meningitis** került a nyilvántartásba: a kórokozó hat esetben **Neisseria meningitidis** volt (kettő B szerocsoportúnak bizonyult); további négy megbetegedést **Streptococcus pneumoniae** okozott; öt betegnél az etiológia még ismeretlen. A hét regisztrált **meningitis serosa** közül ezideig csak egy kórokozóját azonosították (**lymphocytás choriomeningitis** vírus). A nyilvántartásba került öt **encephalitis infectiosa** kóroki tényezője még nem ismert.

Az évszakhoz képest - a korábbi évek azonos hetéhez viszonyítva (2-5 beteg) - magas volt a **Lyme-kór** bejelentések száma (20). A bejelentések háromnegyede Veszprém megyéből érkezett.

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

9/2015. sz. heti jelentés (weekly report)

2015.02.23 - 03.01.

Betegség Disease	9. hét (week)			1 - 9. hét (week)		
	2015.02.23 - 2015.03.01.	2014.02.24 - 2014.03.02.	Medián 2009-2013	2015.	2014.	Medián 2009-2013
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	1	-
Botulizmus	-	-	-	6	1	-
Salmonellosis	50	74	66	578	762	617
Dysentheria	-	-	1	6	2	11
Pathogen E. coli által okozott megbet.	10	●	●	18	●	●
Campylobacteriosis	156	174	79	1194	1351	743
Yersiniosis	2	2	2	5	17	20
Rotavírus-gastroenteritis	182	309	●	1170	2434	●
Hepatitis infectiosa	45	16	12	409	281	77
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	-	3	3	2
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	1	2	3
Scarlatina	59	75	87	476	494	606
Morbilli	-	-	-	-	2	-
Rubeola	-	1	-	2	2	2
Parotitis epidemica	-	2	1	4	11	10
Varicella	1503	876	1114	8430	6665	9945
Legionellosis	1	-	1	9	8	6
Meningitis purulenta	15	14	8	46	65	51
Meningitis serosa	7	3	-	13	18	13
Encephalitis infectiosa	5	-	2	14	14	16
Creutzfeldt-J. betegség	2	1	1	7	4	5
Lyme-kór	20	2	5	80	46	66
Listeriosis	3	1	-	11	12	1
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	-	4	-	2
Ornithosis	-	-	-	10	13	2
Q-láz	-	2	1	10	12	12
Tularemia	3	2	-	28	8	4
Tetanus	-	-	-	-	-	1
Hantavírus-nephropathia	-	-	●	1	-	●
Vírusos haemorrh. láz*	1	-	●	2	2	●
Malária*	-	-	-	1	3	1
Toxoplasmosis	4	2	4	30	25	23

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(●) Nincs adat - No data available

A statisztika készítés ideje: 2015.03.03.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MINISTRY OF HUMAN RESOURCES

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

9/2015. sz. heti jelentés (weekly report)

2015.02.23 - 03.01.

Terület (Territory)	Salmonel- losis	Campylo- bacteriosis	Rotavirus- gastroenteritis	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Rubeola	Meningitis purulenta	Meningitis serosa	Enceph. infectiosa	Lyme-kór
Budapest	9	22	28	1	18	345	-	2	-	2	-
Baranya	5	6	4	-	1	28	-	1	-	-	-
Bács-Kiskun	5	10	5	2	3	63	-	-	-	-	1
Békés	1	8	20	1	-	10	-	1	5	-	-
Borsod-A.-Z.	1	6	18	29	3	60	-	-	-	-	-
Csongrád	5	12	10	1	3	31	-	2	-	-	-
Fejér	3	15	6	-	1	37	-	-	-	1	-
Győr-M.-S.	3	10	13	-	6	81	-	3	2	-	-
Hajdú-Bihar	1	13	11	3	2	74	-	1	-	-	2
Heves	1	2	5	4	-	59	-	1	-	-	-
Jász-N.-Sz.	1	3	22	1	5	94	-	1	-	1	-
Komárom-E.	3	3	3	-	-	94	-	-	-	-	-
Nógrád	-	1	6	-	1	48	-	1	-	-	-
Pest	6	12	10	2	11	279	-	1	-	-	1
Somogy	4	5	2	-	-	18	-	1	-	-	-
Szabolcs-Sz.-B.	-	12	12	1	1	68	-	-	-	-	-
Tolna	1	1	-	-	-	25	-	-	-	-	-
Vas	-	4	-	-	4	17	-	-	-	1	-
Veszprém	1	10	6	-	-	57	-	-	-	-	15
Zala	-	1	1	-	-	15	-	-	-	-	1
Összesen (Total)	50	156	182	45	59	1503	-	15	7	5	20
Előző hét (Previous week)	54	129	145	32	69	1005	-	5	1	2	4

(+*) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

A statisztika készítés ideje: 2015.03.03.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;

www.antsz.hu/oek

az **ÁNTSZ** dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus Epinfo-hírlevélre történő feliratkozás: epiujsg@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsg@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Megbízott országos tisztifőorvos:

Dr. Paller Judit

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: Dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: Dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: Dr. Kurcz Andrea

Technikai szerkesztő:

Báder Mariann

ÁNTSZ OTH Nyomda

Nyomdavezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)